

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4313768 Anàlisi i Gestió del Patrimoni Artístic	OT	0	2

Professor de contacte

Nom: Buenaventura Bassegoda Hugas

Correu electrònic: Bonaventura.Bassegoda@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Altres indicacions sobre les llengües

Els exercicis d'avaluació es poden presentar en català o en castellà.

Equip docent

Buenaventura Bassegoda Hugas

Victòria Solanilla Demestre

Jaime Vidal Oliveras

Rafael Cornudella Carré

Equip docent extern a la UAB

Artur Ramon

Elena Escolar

Jordi de Nadal

Rosa Mª Montserrat

Teresa Montaner

Vicenç Furió

Violant Porcel

Prerequisits

Cap.

Objectius

Aquest mòdul es proposa oferir unes nocions bàsiques a l'entorn del funcionament del mercat i el col·leccionisme dels objectes artístics de valor patrimonial. Hi ha una part del mòdul de caràcter més històric que intenta explicar els mecanismes que han configurat el col·leccionisme d'art a Catalunya des del segle XIX fins a l'actualitat -quatre sessions a càrrec de B.Bassegoda i dues més que presenten la història i l'evolució de les galeries d'art (a càrrec de J.Vidal. La resta de les sessions tenen un caràcter més obert i d'orientació professional. S'explica un cas pràctic de presentació i disseny d'un projecte museogràfic (R.Cornudella). I es

preveu la participació de diversos professionals relacionats amb el mercat i el col·leccionisme: un antiquari (A.Ramon), una galerista d'art contemporani (V.Porcel), un director d'una casa de subhastes (E.Carranco), un col·leccionista (V.Furió), un pèrit i assessor de col·leccionistes (Jordi de Nadal), i una experta en la legislació aplicable a l'exportació i protecció dels bens mobles (R.Montserrat). El curs es completa amb dues visites a col·leccions particulars (V.Solanilla) i amb una visita a la Fundació Miró per conèixer els protocols de certificació d'autenticitat de les obres gràfiques de Miró (T.Montaner).

Competències

- Conèixer i comprendre els recursos i les habilitats indispensables per exercir en els diversos àmbits professionals de l'historiador de l'art o de l'especialista en el patrimoni artístic, i desenvolupar capacitats de resolució dels reptes que es puguin presentar en l'àmbit de la custòdia, l'estudi i la gestió del patrimoni artístic.
- Conèixer i comprendre els sistemes d'anàlisi propis i aliens de la investigació del patrimoni artístic, la teoria i la història de l'art.
- Discriminar entre investigació rellevant i divulgació cultural.
- Dominar la llengua, l'expressió i els recursos retòrics en l'elaboració i presentació d'investigacions, projectes i tasques professionals.
- Explorar noves estratègies interdisciplinàries per al desenvolupament professional de l'historiador de l'art.
- Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant d'una manera que haurà de ser, en gran manera, autodirigida o autònoma.
- Sintetitzar i integrar de manera sistemàtica els principals elements d'informació significativa per a l'activitat investigadora i professional.
- Transferir la recerca historicoartística a la societat.

Resultats d'aprenentatge

1. Comprendre l'experiència i la tasca investigadora que suposa l'expertització i el peritatge d'una obra d'art.
2. Conèixer casos concrets d'expertització d'obres d'art.
3. Conèixer els diferents sistemes d'anàlisi que intervenen en l'expertització i el peritatge d'una obra d'art.
4. Conèixer i establir connexions entre els sistemes d'anàlisi propis de la història de l'art, els arqueomètrics i els procediments tècnics propis de la restauració.
5. Discriminar entre investigació rellevant i divulgació cultural.
6. Dominar la llengua, l'expressió i els recursos retòrics en l'elaboració i presentació d'investigacions, projectes i tasques professionals.
7. Practicar casos senzills de peritatge.
8. Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant d'una manera que haurà de ser, en gran manera, autodirigida o autònoma.
9. Sintetitzar i integrar de manera sistemàtica els principals elements d'informació significativa per a l'activitat investigadora i professional.

Continguts

Programa: Art: col·leccionisme, mercat i patrimoni

1. Evolució del fenomen col·leccionista a Catalunya als dos darrers segles.

Professor: Bonaventura Bassegoda

- a) El moviment excursionista i la descoberta del patrimoni artístic.
- b) Les primeres exposicions d'art retrospectiu i l'Asociación artístico-arqueológica barcelonesa.
- c) La tradició de la galeria pictòrica clàssica.

- d) La descoberta del patrimoni medieval.
 - e) Les arts decoratives com a objecte de col·leccions especialitzades.
 - f) Tres col·leccionistes singulars: Charles Deering, Joan Antoni Güell i Lòpez, i Francesc Cambó.
 - g) El col·leccionisme de dibuixos i estampes.
 - h) El col·leccionisme de materials tèxtils.
 - i) La incorporació de la pintura catalana com a objecte de gran col·leccionisme.
 - j) Les grans col·leccions catalanes de la segona meitat del segle XX. Nous museus i fundacions.
 - k) La formació del sistema de museus públics a Catalunya. La formació del sistema de museus diocesans de Catalunya.
 - l) Visites a col·leccions particulars.
2. El col·leccionisme com a experiència d'estudi. La col·lecció Furió de gravat antic. Vicenç Furió. (Professor, Departament d'Història de l'Art, Universitat de Barcelona)
 3. L'elaboració d'un projecte museològic. Estudi de casos. Rafael Cornudella (UAB)
 4. Història de les exposicions de Belles Arts i de les galeries d'art a Barcelona (1850-2000). I i II Jaume Vidal Oliveras.
 5. Els actors del mercat artístic: antiquaris, marxants, galeries i cases de subhastes.
 - a) La tradició i l'ofici d'antiquari. Artur Ramon (Antiquari)
 - b) El mercat de l'art internacional i nacional. Les grans fires internacionals d'art. Violant Porcel (Directora de la Galeria Malborough. Barcelona)
 - c) Les vendes en subhastes públiques. L'experiència de la casa Balclis. Enric Carranco (Balclis Barcelona)
 6. Instruments per a la catalogació i la taxació de les obres d'art.
 - a) El peritatge de les obres d'art. El cas de l'obra de Joan Miró. Teresa Montaner i Elena Escolar (Conservadores de la Fundació Joan Miró)
 7. Nocions de legislació aplicable sobre els bens patrimonials mobles. Rosa Maria Montserrat (Responsable de Protecció del Patrimoni Cultural Moble, Direcció General d'Arxius, Biblioteques, Museus i Patrimoni, Generalitat de Catalunya)
 8. La gestió dels patrimonis artístics particulars. Les assegurances d'obres d'art i la gestió de les vendes i adquisicions. Jordi de Nadal (Assessor i pèrit per a col·leccionistes d'art)

Metodologia

Classes expositives a l'aula, obertes a la participació dels estudiants, i sortides per visitar col·leccions, galeries, cases de subhastes, etc.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			

Avaluació

Un treball breu que demostrï la capacitat de l'alumne per desenvolupar coneixement i capacitats a l'entorn d'aquests temes. Pot ser un estudi sobre un col·leccionista, un museu, una galeria, un antiquari; o també un exercici pràctic de catalogació i taxació d'una obra d'art, o de gestió d'un tema legal o promocional en relació a una peça o col·lecció, etc. El tema escollit caldrà determinar-lo de comú acord entre el coordinador del mòdul i l'alumne el més aviat possible un cop iniciades les classes.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Participació activa a classe.	10 %	226	9,04	1, 3, 4, 6, 8, 9
Un treball breu que demostrï la capacitat de l'alumne per desenvolupar coneixement i capacitats a l'entorn dels temes del Mòdul.	80 %	6	0,24	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9

Bibliografia

La bibliografia s'oferirà i comentarà a classe.